ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 17ης Φεβρουαρίου 1998 *

Στην υπόθεση Τ-105/96,

Pharos SA, εταιρία βελγικού δικαίου, με έδρα το Seraing (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τον Alexandre Vandencasteele, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Fernando Castillo de la Torre και Michel Nolin, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής-εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο, πρώτον, προσφυγή, βάσει του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή παρέλειψε παρανόμως να συνεχίσει τη διαδικασία υπαγωγής της παραγόμενης από την

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

προσφεύγουσα σωματοζάλμης στον πίνακα των ουσιών που δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο καταλοίπων του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΟΚ) 2377/90 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης (ΕΕ L 224, σ. 1), και, δεύτερον, αγωγή, βάσει των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, με την οποία ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή να αποκαταστήσει τη ζημία που η προσφεύγουσα-ενάγουσα θεωρεί ότι έχει υποστεί λόγω της παραλείψεως αυτής,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, C. P. Briët και A. Potocki, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Οκτωβρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κανονιστικό πλαίσιο

1 Στις 26 Ιουνίου 1990 το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2377/90, για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης (ΕΕ L 224, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2377/90).

2 Κατ' εφαρμογήν του κανονισμού αυτού, η Επιτροπή καθορίζει τα ανώτατα όρια καταλοίπων (στο εξής: ΑΟΚ). Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, ως «ανώτατο όριο καταλοίπων» νοείται η μέγιστη συγκέντρωση καταλοίπων που προκύπτει από τη χρήση κτηνιατρικού φαρμάκου η οποία μπορεί να θεωρείται ως νομίμως επιτρεπτή από την Κοινότητα ή να αναγνωρίζεται ως αποδεκτή «εντός ή επί τροφίμου».

3 Ο κανονισμός προβλέπει την κατάρτιση τεσσάρων παραρτημάτων· μια φαρμακολογικώς δραστική ουσία, η οποία προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε κτηνιατρικά φάρμακα χορηγούμενα σε «ζώα παραγωγής τροφίμων», μπορεί να υπάγεται:

— στο παράρτημα Ι, στο οποίο περιλαμβάνονται μόνον οι ουσίες για τις οποίες καθορίζονται ΑΟΚ κατόπιν εκτιμήσεως των κινδύνων που ενέχει η ουσία αυτή για την ανθρώπινη υγεία·

— στο παράρτημα ΙΙ, στο οποίο περιλαμβάνονται μόνον οι ουσίες που δεν υπόκεινται σε ΑΟΚ·

— στο παράρτημα ΙΙΙ, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ουσίες για τις οποίες δεν είναι δυνατός ο οριστικός καθορισμός ΑΟΚ, αλλά για τις οποίες μπορεί, χωρίς κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων, να καθορίζονται προσωρινά ΑΟΚ, που ισχύουν για όσο διάστημα είναι αναγκαίο προκειμένου να ολοκληρωθούν οι ενδεδειγμένες επιστημονικές έρευνες, διάστημα που δεν μπορεί να παραταθεί παρά μία μόνο φορά,

— στο παράρτημα ΙV, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ουσίες για τις οποίες δεν μπορεί να καθοριστεί κανένα ΑΟΚ, επειδή οι ουσίες αυτές αποτελούν, ανεξάρτητα από οποιοδήποτε ποσοτικό όριο, κίνδυνο για την υγεία των καταναλωτών.

4 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού, για να εγγραφεί στα παραρτήματα Ι, ΙΙ ή ΙΙΙ μια νέα φαρμακολογικά δραστική ουσία, ο υπεύθυνος για τη διάθεσή της στην αγορά υποβάλλει αίτηση στην Επιτροπή που περιλαμβάνει ορισμένες πληροφορίες και λεπτομερή στοιχεία.

5 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, η Επιτροπή, αφού ελέγξει εντός 30 ημερών ότι η αίτηση έχει υποβληθεί σωστά, τη διαβιβάζει αμέσως για εξέταση στην επιτροπή κτηνιατρικών φαρμάκων (στο εξής: ΕΚΦ).

6 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, ορίζει τα εξής:

«Εντός 120 ημερών από την υποβολή της αίτησης στην [ΕΚΦ] και βάσει των παρατηρήσεων που διατυπώνουν τα μέλη της, η Επιτροπή εκπονεί σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Εάν τα πληροφοριακά στοιχεία που υποβάλλονται από τον υπεύθυνο για τη διάθεση στην αγορά είναι ανεπαρκή για την εκπόνηση τέτοιου σχεδίου, το πρόσωπο αυτό καλείται να παράσχει πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία για εξέταση από την [ΕΚΦ] (...)».

7 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 5, η Επιτροπή, εντός νέας προθεσμίας 60 ημερών, υποβάλλει το σχέδιο των μέτρων στην επιτροπή για την προσαρμογή των οδηγιών περί κτηνιατρικών φαρμάκων στην τεχνική πρόοδο (στο εξής: ΕΠΤΠ).

8 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, η ΕΠΤΠ αποφαίνεται για το σχέδιο μέτρων εντός προθεσμίας που καθορίζεται από τον πρόεδρό της, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Η ΕΠΤΠ αποφαίνεται με ειδική πλειοψηφία, οι δε ψήφοι των κρατών μελών σταθμίζονται όπως προβλέπεται στο άρθρο 148, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

9 Το άρθρο 8, παράγραφος 3, ορίζει τα εξής:

«α) Η Επιτροπή θεσπίζει τα προτεινόμενα μέτρα, εφόσον είναι σύμφωνα προς τη γνώμη της [ΕΠΤΠ].

β) Αν τα προτεινόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα προς τη γνώμη της επιτροπής, ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει αμέσως στο Συμβούλιο πρόταση για τα μέτρα που πρέπει να θεσπιστούν. Το Συμβούλιο αποφαίνεται με ειδική πλειοψηφία.

γ) Αν το Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός τριών μηνών από την υποβολή της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφανθεί με απλή πλειοψηφία κατά των εν λόγω μέτρων.»

Ιστορικό της διαφοράς

10 Η προσφεύγουσα-ενάγουσα (στο εξής: προσφεύγουσα) είναι εταιρία ειδικευμένη στη βιοτεχνολογία. Το πεδίο δράσης της αποτελεί κυρίως ο φαρμακευτικός τομέας.

11 Το 1994 οι φαρμακευτικές έρευνές της κατέληξαν στη δημιουργία ενός κτηνιατρικού προϊόντος με την ονομασία «Smoltine», το οποίο προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί για τη διευκόλυνση της μεταβάσεως των σολομών του γλυκού νερού στο θαλάσσιο νερό. Η φαρμακολογικά δραστική ουσία της Smoltine είναι η σοματοζάλμη, η οποία ανήκει στην οικογένεια των σωματοτροπινών.

12 Στις 17 Οκτωβρίου 1994 η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση υπαγωγής της σοματοζάλμης στο παράρτημα II του κανονισμού 2377/90 (στο εξής: παράρτημα II).

13 Η Επιτροπή, αφού εξακρίβωσε ότι η αίτηση είχε υποβληθεί νομότυπα, τη διαβίβασε για εξέταση στην ΕΚΦ, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2377/90.

14 Με έγγραφο της 13ης Απριλίου 1995 η Επιτροπή πληροφόρησε την προσφεύγουσα ότι η ΕΚΦ της είχε συστήσει να περιλάβει τη σοματοζάλμη στο παράρτημα ΙΙ. Πρόσθεσε ότι επρόκειτο να διαβιβάσει στην ΕΠΤΠ, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού 2377/90, σχέδιο μέτρων που έπρεπε να ληφθούν, το οποίο θα καταρτιζόταν βάσει της προτάσεως της ΕΚΦ.

15 Με έγγραφο της 31ης Αυγούστου 1995 η Επιτροπή πληροφόρησε την προσφεύγουσα ότι είχε υποβάλει στην ΕΠΤΠ σχέδιο κανονισμού που προέβλεπε την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ, αλλ' ότι, κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής αυτής, είχε αποσύρει τη σοματοζάλμη από το εν λόγω σχέδιο.

16 Στις 16 Οκτωβρίου 1995 η Επιτροπή υπέβαλε στην ΕΠΤΠ νέο σχέδιο κανονισμού, που προέβλεπε την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ. Εν τούτοις, επί του σχεδίου αυτού δεν εκδόθηκε από την ΕΠΤΠ γνώμη σύμφωνη με τα προτεινόμενα μέτρα, λόγω μη επιτεύξεως της αναγκαίας πλειοψηφίας.

17 Συγκεκριμένα, τέσσερα κράτη μέλη εξέφρασαν αντιρρήσεις σε σχέση με τα μέτρα αυτά, διότι εκτιμούσαν ότι το μορατόριουμ σχετικά με τη σωματοτροπίνη βοοειδών (στο εξής: BST), το οποίο προβλέφθηκε με την απόφαση 90/218/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Απριλίου 1990, σχετικά με τη χρήση σωματοτροπίνης βοοειδών (BST) (ΕΕ L 116, σ. 27), όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με την απόφαση 94/936/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 366, σ. 19), θα ανατρεπόταν έμμεσα, αν η σοματοζάλμη, η οποία αποτελεί επίσης σωματοτροπίνη, υπαγόταν σε ένα από τα παραρτήματα του κανονισμού 2377/90. Επιπλέον, έξι κράτη μέλη απέσχον από την ψηφοφορία επί του ζητήματος αυτού.

18 Στις 6 Μαρτίου 1996 η προσφεύγουσα απέστειλε συστημένη επιστολή προς την Επιτροπή, με την οποία την κάλεσε ρητά να ενεργήσει και να λάβει «τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης, ώστε να συνεχιστεί το ταχύτερο δυνατόν η διαδικασία υπαγωγής της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ».

19 Στις 23 Απριλίου 1996 η Επιτροπή απηύθυνε στην ΕΚΦ έγγραφο με το οποίο την πληροφορούσε για την απόφασή της να αναστείλει την κατάταξη της σοματοζάλμης στο παράρτημα II μέχρις ότου λάβει συμπληρωματικά επιστημονικά στοιχεία. Η Επιτροπή εξήγησε ότι από ορισμένα μέλη της ΕΠΤΠ είχαν εκφραστεί αντιρρήσεις σε σχέση με τη σοματοζάλμη, για τον λόγο ότι η ουσία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αυξητική ορμόνη. Κατά συνέπεια, ζήτησε από την ΕΚΦ συμπληρωματική γνώμη επί του ζητήματος αν είναι δυνατή η αθέμιτη χρήση του προϊόντος αυτού.

20 Με έγγραφο της 14ης Μαΐου 1996 η Επιτροπή πληροφόρησε την προσφεύγουσα ότι είχε αποφασίσει να ζητήσει από την ΕΚΦ τη συμπληρωματική αυτή γνώμη πριν συνεχίσει τη διαδικασία κατατάξεως της σοματοζάλμης σε ένα από τα παραρτήματα του κανονισμού 2377/90.

21 Με έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1996, η ΕΚΦ έδωσε στην αίτηση εκδόσεως συμπληρωματικής γνώμης την απάντηση ότι είχε καταλήξει στο συμπέρασμα, κατόπιν επιστημονικής έρευνας, ότι ο κίνδυνος εγκληματικής χρήσεως της σοματοζάλμης ως αυξητικής ορμόνης μπορούσε να θεωρηθεί ανύπαρκτος.

22 Κατόπιν της απαντήσεως αυτής η Επιτροπή διαβίβασε στο Συμβούλιο στις 25 Σεπτεμβρίου 1996 νέα πρόταση κανονισμού για την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα II.

23 Το Συμβούλιο δεν αποφάνθηκε επί της προτάσεως αυτής εντός της τρίμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο γ', του κανονισμού.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Ιουλίου 1996, η προσφεύγουσα-ενάγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή-αγωγή.

25 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

26 Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 14ης Οκτωβρίου 1997.

27 Η προσφεύγουσα-ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή, κατά παράβαση των υποχρεώσεών της, παρέλειψε να συνεχίσει τη διαδικασία βάσει της οποίας η παραγόμενη από την προσφεύγουσα σοματοζάλμη θα υπαγόταν στον πίνακα των ουσιών που δεν υπόκεινται σε ΑΟΚ του παραρτήματος ΙΙ,

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει στην προσφεύγουσα αποζημίωση, καθοριζόμενη προσωρινά σε 512 εκατομμύρια βελγικά φράγκα (BFR) ή τουλάχιστον, προσωρινά πάντοτε, σε 353 εκατ. BFR,

— να καταδικάσει την καθής-εναγομένη στα δικαστικά έξοδα.

28 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να διαπιστώσει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως βάσει του άρθρου 175 της Συνθήκης,

— να διατάξει την εξέταση των μετόχων-δανειστών της προσφεύγουσας,

— να απορρίψει την αγωγή αποζημιώσεως που άσκησε η προσφεύγουσα κατά τα άρθρα 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της προσφυγής κατά παραλείψεως

Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

29 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι στις 17 Οκτωβρίου 1994 υπέβαλε αίτηση στην Επιτροπή με αίτημα την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα II. Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι, όταν η Επιτροπή υπέβαλε στις 16 Οκτωβρίου 1995 στην ΕΠΤΠ σχέδιο μέτρων για την προσθήκη της σοματοζάλμης στο παράρτημα II, η τελευταία αυτή επιτροπή δεν εξέδωσε γνώμη σύμφωνη με τα εν λόγω μέτρα.

30 Η προσφεύγουσα παραθέτει το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2377/90, κατά το οποίο, αν τα προτεινόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα προς τη γνώμη της ΕΠΤΠ ή δεν εκδοθεί καμία τέτοια γνώμη, η Επιτροπή υποβάλλει *αμέσως* στο Συμβούλιο πρόταση για τα μέτρα που πρέπει να θεσπιστούν.

31 Κατά την ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής, στις 8 Ιουλίου 1996, η Επιτροπή δεν είχε υποβάλει ακόμη καμία τέτοια πρόταση στο Συμβούλιο. Κατά συνέπεια, είχε παρανόμως παραλείψει να συνεχίσει τη διαδικασία για την υπαγωγής της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ. Εξάλλου, το ότι διαβίβασε στις 25 Σεπτεμβρίου 1996 πρόταση κανονισμού στο Συμβούλιο δεν αναιρεί το γεγονός ότι παρέλειψε να ενεργήσει επί έντεκα μήνες.

32 Η προσφεύγουσα δεν αγνοεί ότι η Επιτροπή ζήτησε στις 23 Απριλίου 1996 από την ΕΚΦ την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης επί της δυνατότητας χρησιμοποιήσεως της σοματοζάλμης ως αυξητικής ορμόνης. Το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2377/90 δεν προβλέπει όμως σε καμία περίπτωση το δικαίωμα της Επιτροπής να ζητεί από την ΕΚΦ την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης.

33 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν επέδειξε καμία επιμέλεια ως προς τις πρόσθετες ενέργειές της. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι η Επιτροπή διαπίστωσε τη μη έκδοση γνώμης από την ΕΠΤΠ στις 16 Οκτωβρίου 1995 και υπέβαλε στην ΕΚΦ την αίτηση συμπληρωματικής γνώμης στις 23 Απριλίου 1996, δηλαδή μετά από έξι μήνες αδράνειας. Η αδράνεια αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την υποχρέωση «άμεσης ενέργειας», που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2377/90.

34 Συνεπώς, η Επιτροπή παρέλειψε, κατά παράβαση των υποχρεώσεών της, να συνεχίσει τη διαδικασία για την υπαγωγή της παραγόμενης από την προσφεύγουσα σοματοζάλμης στον πίνακα των ουσιών που δεν υπόκεινται σε ΑΟΚ του παραρτήματος ΙΙ. Κατά συνέπεια, η προσφυγή κατά παραλείψεως είναι, κατά την προσφεύγουσα, βάσιμη.

35 Η Επιτροπή υποστηρίζει κυρίως ότι παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής κατά παραλείψεως.

36 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στις 25 Σεπτεμβρίου 1996 διαβίβασε στο Συμβούλιο πρόταση κανονισμού για την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ. Συνεπώς, έλαβε πριν από την απαγγελία της δικαστικής αποφάσεως τα μέτρα που ζητεί η προσφεύγουσα. Κατά συνέπεια, το αντικείμενο της προσφυγής κατά παραλείψεως έχει εκλείψει, οπότε παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής αυτής (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1988, 377/87, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 4017, σκέψη 10).

37 Επικουρικά η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσφυγή κατά παραλείψεως δεν είναι βάσιμη.

38 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2377/90 την υποχρεώνει να επιδεικνύει ορισμένη επιμέλεια. Εν τούτοις, η υποχρέωση αυτή πρέπει να συμβιβάζεται με τις άλλες υποχρεώσεις που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός, και ειδικότερα με την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 15, το οποίο έχει ως εξής: «Ο παρών κανονισμός δεν θίγει κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων οι οποίοι απαγορεύουν τη χρήση ορισμένων ουσιών με ορμονική δράση στην εκτροφή ζώων.»

39 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η σοματοζάλμη αποτελεί σωματοτροπίνη της ίδιας οικογένειας με την BST, για την οποία ισχύει μορατόριουμ όσον αφορά τη διάθεσή της στην αγορά και την εμπορία της. Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι αυτό το μορατόριουμ και η έμμεση ανατροπή του, σε περίπτωση που εμφανιζόταν στην αγορά της Κοινότητας άλλη σωματοτροπίνη, ήταν ο λόγος για τον οποίο πολλά κράτη μέλη εξέφρασαν αντιρρήσεις, στο πλαίσιο της ΕΠΤΠ, ακόμη και για την κατ' αρχήν κατάταξη της σοματοζάλμης σε ένα από τα παραρτήματα του κανονισμού 2377/90.

40 Ακριβώς λόγω αυτού του κινδύνου, στον οποίο αναφέρθηκαν τα κράτη μέλη, και του περιεχομένου του άρθρου 15 του κανονισμού 2377/90 η Επιτροπή αποφάσισε, μολονότι δεν υφίσταται καμία τέτοια διαδικασία που να προβλέπεται ρητά από τον εν λόγω κανονισμό, να ζητήσει εκ νέου τη γνώμη της

ΕΚΦ. Η καθής ισχυρίζεται ότι, κατόπιν της εκδόσεως της δεύτερης γνώμης της ΕΚΦ, κατέστη δυνατή η άρση όλων των αμφιβολιών επί του επίμαχου ζητήματος και διευκολύνθηκαν έτσι σημαντικά οι εργασίες του Συμβουλίου, όσον αφορά την κατάταξη της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

41 Κατά πάγια νομολογία, το προβλεπόμενο με το άρθρο 175 της Συνθήκης ένδικο βοήθημα θεμελιώνεται στην ιδέα ότι η παράνομη αδράνεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή της Επιτροπής νομιμοποιεί τα άλλα όργανα και τα κράτη μέλη καθώς και, σε ορισμένες περιπτώσεις όπως η προκείμενη, τους ιδιώτες να προσφύγουν στο Δικαστήριο ή στο Πρωτοδικείο και να του ζητήσουν να αποφανθεί ότι η παράλειψη ενέργειας είναι αντίθετη προς τη Συνθήκη, κατά το μέτρο που το συγκεκριμένο όργανο δεν επανόρθωσε την παράλειψη αυτή. Κατά το άρθρο 176 της Συνθήκης, η διαπίστωση αυτή έχει ως αποτέλεσμα ότι το καθού όργανο οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου, υπό την επιφύλαξη των αγωγών λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης που θα μπορούσαν να ασκηθούν βάσει της διαπιστώσεως αυτής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1992, C-15/91 και C-108/91, Buckl κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-6061, σκέψη 14, και του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1992, T-28/90, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2285, σκέψη 36).

42 Όταν η πράξη, της οποίας η παράλειψη αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς, εκδόθηκε μετά τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας που ακολουθεί την πρόσκληση προς ενέργεια, αλλά πριν από την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως, η εκ μέρους του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου αναγνώριση του παρανόμου χαρακτήρα της αρχικής παραλείψεως δεν μπορεί πλέον να έχει τις προβλεπόμενες στο άρθρο 176 συνέπειες. Συνεπώς, σ' αυτή την περίπτωση, όπως ακριβώς και σ' εκείνη κατά την οποία το καθού θεσμικό όργανο ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση προς ενέργεια εντός της προθεσμίας των δύο μηνών, το αντικείμενο της προσφυγής έχει παύσει να υφίσταται (βλ. τις προαναφερθείσες ανωτέρω αποφάσεις, σκέψεις 15 και 37 αντίστοιχα).

43 Εξάλλου, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μια πράξη που δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως μπορεί να αποτελεί λήψη θέσεως που τερματίζει την παράλειψη, αν συνιστά αναγκαία προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας που θα καταλήξει καταρχήν σε νομική πράξη κατά της οποίας

μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 302/87, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 5615, σκέψη 16, και του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 1995, T-186/94, Guérin automobiles κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1753, σκέψη 25).

44 Στην προκειμένη περίπτωση επιβάλλεται η διαπίστωση ότι στις 25 Σεπτεμβρίου 1996 η Επιτροπή διαβίβασε στο Συμβούλιο πρόταση κανονισμού για την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα II. Με την ενέργειά του αυτή το κοινοτικό όργανο έλαβε θέση, πριν από την έκδοση δικαστικής αποφάσεως, επί της προσκλήσεως προς ενέργεια που του είχε απευθύνει η προσφεύγουσα.

45 Κατά συνέπεια, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής κατά παραλείψεως.

Επί της αγωγής αποζημιώσεως

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

46 Το άρθρο 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ορίζει ότι, στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η Κοινότητα υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα θεσμικά όργανά της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

47 Κατά πάγια πλέον νομολογία, η θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων που αφορούν τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στο κοινοτικό όργανο, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της ζημίας (βλ., π.χ., αποφάσεις του Δικαστηρίου της 7ης Μαΐου 1992, C-258/90 και C-259/90, Pesquerias de Bermeo και Naviera Laida κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-2901, σκέψη 42, και του

Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1995, T-481/93 και T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψη 80).

48 Στην προκειμένη υπόθεση πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί η προϋπόθεση σχετικά με την ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς.

Επί της υπάρξεως παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

— Επί των κανόνων που διέπουν την ευθύνη

49 Η Επιτροπή παραπέμπει στις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-571/93, Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2379), και της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-167/94, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2589, σκέψη 52), και ισχυρίζεται ότι, καθόσον η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη παράλειψη που προκάλεσε τη ζημία της έχει σχέση με την υποβολή σχεδίου κανονισμού, πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη κατάφωρης παραβάσεως υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες.

50 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη τέτοιας παραβάσεως.

— Επί της υπάρξεως παραβάσεως υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες

51 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή παρέβη δύο υπέρτερους κανόνες δικαίου που προστατεύουν τους ιδιώτες, και συγκεκριμένα, πρώτον, τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και, δεύτερον, την αρχή της χρηστής διοικήσεως.

52 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι οι αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαιτούν να μπορεί να προβλεφθεί η εφαρμογή ορισμένης νομοθετικής διατάξεως σε συγκεκριμένη περίπτωση (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Απριλίου 1962, 13/61, Kledingverkoopbedrijf de Geus en Uitdenbogerd, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 665, και της 5ης Ιουνίου 1973, 81/72, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 553). Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα δικαίως ανέμενε ότι η Επιτροπή θα εφάρμοζε ορθά τη διαδικασία του κανονισμού 2377/90 και ότι θα υπέβαλλε «αμέσως» στο Συμβούλιο πρόταση για τα μέτρα που έπρεπε να θεσπισθούν, δεδομένου ότι στις 16 Οκτωβρίου 1995 η ΕΠΤΠ δεν είχε εκδώσει γνώμη σύμφωνη με τα μέτρα που πρότεινε η Επιτροπή.

53 Η Επιτροπή όμως δεν προέβη, κατά την προσφεύγουσα, σε καμία ενέργεια για να συνεχιστεί η διαδικασία κατά το μετά τις 16 Οκτωβρίου 1995 εξάμηνο, δηλαδή μέχρι τις 23 Απριλίου 1996, οπότε αποφάσισε να ζητήσει από την ΕΚΦ συμπληρωματικά στοιχεία. Επομένως, παραβίασε τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

54 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή παραβίασε επίσης την αρχή της χρηστής διοικήσεως, διότι έπρεπε να έχει συγκεντρώσει όλα τα κατά την κρίση της αναγκαία στοιχεία ήδη όταν υπέβαλε στην ΕΠΤΠ το πρώτο σχέδιο των προς θέσπιση μέτρων, αφού υφίστατο ήδη το μορατόριουμ για την BST.

55 Το γεγονός ότι η Επιτροπή παρέμεινε αδρανής, χωρίς να υπάρχει κανένας λόγος, επί ένα εξάμηνο, από τις 16 Οκτωβρίου 1995 μέχρι τις 23 Απριλίου 1996, συνιστά επίσης παραβίαση της ανωτέρω αρχής, η οποία επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα την υποχρέωση να ενεργούν με επιμέλεια και αποτελεσματικότητα.

56 Η Επιτροπή φρονεί ότι εφάρμοσε ορθά τη διαδικασία του κανονισμού 2377/90. Κατά συνέπεια, δεν παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά την Επιτροπή, αν γίνονταν δεκτά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας, οποιαδήποτε παράβαση διατάξεως του κοινοτικού δικαίου θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αφού οι ιδιώτες δικαίως προσδοκούν πάντοτε ότι τα κοινοτικά όργανα θα τηρούν το κοινοτικό δίκαιο.

57 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία, αξίωση προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχει κάθε ιδιώτης που βρίσκεται σε κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η κοινοτική διοίκηση του έχει δημιουργήσει, παρέχοντάς του συγκεκριμένες εγγυήσεις, βάσιμες ελπίδες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Οκτωβρίου 1996, T-336/94, Efisol κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1343, σκέψη 31). Η προσφεύγουσα όμως δεν εξήγησε ποιες ήταν στην προκειμένη περίπτωση αυτές οι «συγκεκριμένες εγγυήσεις».

58 Όσον αφορά τον ισχυρισμό περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ζήτησε από την ΕΚΦ την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης, όταν διατυπώθηκαν αμφιβολίες σχετικά με το αν η προσθήκη της σοματοζάλμης στο παράρτημα II θα μπορούσε να ανατρέψει το μορατόριουμ για την BST. Η υποβολή της δεύτερης αυτής αιτήσεως στην ΕΚΦ αποτελούσε ακριβώς απόρροια της αρχής της χρηστής διοικήσεως. Αν δηλαδή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του κανονισμού 2377/90 γεννώνται αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα της σχεδιαζόμενης πράξεως, η Επιτροπή έχει το καθήκον να τις λαμβάνει υπόψη. Εξάλλου, το καθήκον επιμέλειας, επιστέγασμα του οποίου είναι η αρχή της χρηστής διοικήσεως, δεν μπορεί να διευρυνθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να γεννάται η ευθύνη του κοινοτικού οργάνου για τον λόγο ότι δεν έλαβε υπόψη, από την αρχή ήδη της διαδικασίας, όλα τα στοιχεία της υποθέσεως.

59 Η Επιτροπή παραπέμπει στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 1978, 14/78, Denkavit κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1978, σ. 787, συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά), στην οποία η ενάγουσα επέκρινε την Επιτροπή για το ότι είχε αναμείνει 21 μήνες πριν θεσπίσει μέτρα και της οποίας οι περιστάσεις ήσαν συγκρίσιμες προς τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο, με την εν λόγω απόφαση (σκέψη 20), αποφάνθηκε ότι δεν επιτρέπεται να καταλογίζεται στην Επιτροπή το γεγονός ότι δεν έλαβε καμία απόφαση πριν να έχει στη διάθεσή της όλα τα σχετικά στοιχεία, εφόσον η απόφαση αυτή αφορά ένα τόσο περίπλοκο ζήτημα όσο είναι το ζήτημα της παρουσίας εντός των ζωοτροφών ουσιών που θα μπορούσαν να αποδειχθούν ανεπιθύμητες για την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων.

60 Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι το Πρωτοδικείο πρέπει να έχει μια σφαιρική άποψη για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που συνεπάγονται για τους επιχειρηματίες οι πράξεις ή οι παραλείψεις των κοινοτικών οργάνων. Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή, ζητώντας από την ΕΚΦ μια δεύτερη γνώμη, διευκόλυνε πράγματι σημαντικά την έκδοση του κανονισμού για την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ.

61 Υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή φρονεί ότι δεν παραβίασε ούτε τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ούτε την αρχή της χρηστής διοικήσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

62 Όπως ομολογούν οι διάδικοι, στην προκειμένη περίπτωση γεννάται ευθύνη της Κοινότητας μόνον εφόσον αποδειχθεί ότι έχει παραβιαστεί κατάφωρα εκ μέρους της Επιτροπής κανόνας δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη παράλειψη αφορά κανονιστική πράξη.

— Επί της υπάρξεως παραβιάσεως των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

63 Η αρχή της ασφάλειας δικαίου αποβλέπει κυρίως στο να εξασφαλίζει το προβλέψιμο των καταστάσεων και των εννόμων σχέσεων τις οποίες διέπει το κοινοτικό δίκαιο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 1996, C-63/93, Duff κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-569, σκέψη 20, και του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 113).

64 Κάθε ιδιώτης στον οποίο ένα κοινοτικό όργανο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες έχει τη δυνατότητα επικλήσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, T-489/93, Unifruit Hellas κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1201, σκέψη 51). Αντίθετα, αν η διοίκηση δεν έχει παράσχει συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις, κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-521/93, Atlanta κ.λπ. κατά ΕΚ, Συλλογή 1996, σ. II-1707, σκέψη 57).

65 Στην προκειμένη περίπτωση επιβάλλεται η παρατήρηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2377/90 δεν προσδιορίζει επακριβώς την προθεσμία εντός της οποίας η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση για τα μέτρα που πρέπει να θεσπιστούν. Αντίθετα, χρησιμοποιώντας τη λέξη «αμέσως», ο κοινοτικός νομοθέτης υποχρεώνει μεν την Επιτροπή να ενεργήσει ταχέως, αλλά παράλληλα της αφήνει ορισμένα περιθώρια ελιγμών.

66 Κατά συνέπεια, από την εφαρμοστέα ρύθμιση δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η προθεσμία εντός της οποίας όφειλε να ενεργήσει η Επιτροπή μπορούσε να προβλεφθεί πλήρως και ότι είχαν δοθεί στην προσφεύγουσα *συγκεκριμένες* εγγυήσεις ως προς την προθεσμία αυτή.

67 Εξάλλου, ναι μεν η Επιτροπή άφησε να παρέλθουν έντεκα μήνες πριν υποβάλει στο Συμβούλιο, στις 25 Σεπτεμβρίου 1996, πρόταση για τα μέτρα που έπρεπε να θεσπιστούν, αλλά δεν μπορεί εν τούτοις να μη ληφθεί υπόψη ότι στις 23 Απριλίου 1996 ζήτησε την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης από την ΕΚΦ.

68 Δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη είχαν εκφράσει αντιρρήσεις για την υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ, επειδή φοβούνταν ότι η ουσία αυτή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως αυξητική ορμόνη, δεν επιτρέπεται να προσαφθεί στην Επιτροπή το γεγονός ότι προέβη επί ορισμένο διάστημα σε επανεξέταση της υποθέσεως και στη συνέχεια ζήτησε την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης από την ΕΚΦ.

69 Συγκεκριμένα, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή, όταν της ζητείται να αποφανθεί επί υποθέσεως που είναι ιδιαίτερα περίπλοκη και λεπτή από επιστημονική και πολιτική άποψη, έχει το δικαίωμα να ζητεί την έκδοση τέτοιας συμπληρωματικής γνώμης, παρά το γεγονός ότι ο κανονισμός 2377/90 σιωπά επ' αυτού.

70 Εξάλλου, όπως ορθά παρατήρησε η Επιτροπή, χάρη ακριβώς στη συμπληρωματική αυτή γνώμη κατέστη δυνατή η άρση των αμφιβολιών επί του ζητήματος αν η σοματοζάλμη μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αυξητική ορμόνη. Επομένως, η Επιτροπή διευκόλυνε σημαντικά τις εργασίες του Συμβουλίου, το οποίο, αφού έλαβε γνώση της συμπληρωματικής γνώμης της ΕΚΦ, δεν προέβαλε αντιρρήσεις για την κατάταξη της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ.

71 Σε τελική ανάλυση, η Επιτροπή, ζητώντας στις 23 Απριλίου 1996 την έκδοση της συμπληρωματικής γνώμης, παρέμεινε αδρανής ως προς τη λήψη αποφάσεως επί έξι μόνο μήνες μετά τις 16 Οκτωβρίου 1995, ημερομηνία κατά την οποία η ΕΠΤΠ δεν εξέδωσε γνώμη σύμφωνη προς τα μέτρα που πρότεινε η Επιτροπή.

72 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή δεν παραβίασε ούτε την αρχή της ασφάλειας δικαίου ούτε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, κατά μείζονα δε λόγο δεν παραβίασε τις αρχές αυτές κατάφωρα.

— Επί της υπάρξεως παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως

73 Τίθεται το ερώτημα αν συντρέχει παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε από την ΕΚΦ συμπληρωματικά στοιχεία κατά την υποβολή ήδη στην ΕΠΤΠ του πρώτου σχεδίου για τα μέτρα που έπρεπε να θεσπιστούν. Εξάλλου, τίθεται το ερώτημα αν η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως για τον λόγο ότι ζήτησε την έκδοση συμπληρωματικής γνώμης έξι μήνες μετά τις 16 Οκτωβρίου 1995, δηλαδή μετά την ημερομηνία κατά την οποία η ΕΠΤΠ δεν εξέδωσε γνώμη σύμφωνη προς τα προτεινόμενα μέτρα.

74 Συναφώς, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή αρχικά δεν ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία από την ΕΚΦ, επειδή δεν είχε ακόμη προβλέψει ότι ορισμένοι από τους εκπροσώπους των κρατών μελών θα αντιτάσσονταν στην υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ στηριζόμενοι στο μορατόριουμ για την BST.

75 Αρχικά δηλαδή η Επιτροπή θεώρησε ότι η υπαγωγή της σοματοζάλμης στο παράρτημα ΙΙ δεν θα συναντούσε σοβαρές αντιδράσεις, αφού το μορατόριουμ για την BST αφορούσε μόνο την BST και όχι τις άλλες σωματοτροπίνες.

76 Όταν, σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, ορισμένοι από τους εκπροσώπους των κρατών μελών συσχέτισαν το μορατόριουμ προς τη σοματοζάλμη, η Επιτροπή ζήτησε από την ΕΚΦ, μετά από ένα εύλογο διάστημα προς λήψη αποφάσεως, να εκδώσει συμπληρωματική γνώμη.

77 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο συλλογισμός της Επιτροπής και οι ενέργειές της ουδόλως αποδεικνύουν κακή εκ μέρους της διαχείριση της υποθέσεως.

78 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, ώστε να γεννηθεί ευθύνη της Κοινότητας.

Συμπέρασμα

79 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι πληρούται η προϋπόθεση ως προς την παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής.

80 Κατά συνέπεια, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις σχετικά με την ύπαρξη ζημίας και αιτιώδους συνάφειας.

81 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι παρέλκει η αποδοχή του αιτήματος της Επιτροπής να διαταχθεί η εξέταση των μετόχων-δανειστών της προσφεύγουσας.

Επί των δικαστικών εξόδων

Όσον αφορά την προσφυγή κατά παραλείψεως

82 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης το Πρωτοδικείο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

83 Εν προκειμένω δεν μπορεί να επικριθεί ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή διαχειρίστηκε την υπόθεση. Υπό τις συνθήκες αυτές, στα δικαστικά έξοδα πρέπει να καταδικαστεί η προσφεύγουσα.

Όσον αφορά την αγωγή αποζημιώσεως

84 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι απορρίφθηκε η αγωγή αποζημιώσεως, στα έξοδα πρέπει να καταδικαστεί η ενάγουσα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Παρέλκει η αποδοχή του αιτήματος της Επιτροπής περί εξετάσεως των μετόχων-δανειστών.

2) Παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής κατά παραλείψεως.

3) Απορρίπτει την αγωγή αποζημιώσεως ως αβάσιμη.

4) Καταδικάζει την προσφεύγουσα-ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Vesterdorf Briët Potocki

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Φεβρουαρίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf